

[1] ‘Waarin bestaat de ware bekering van de mens? In het afsterven van de oude en het opstaan van de nieuwe mens.’

1.a. **[2]** Ze hebben de Nachtwacht vernield, het schilderij van Rembrandt dat iedereen kent. Toen ze het in 1715 verplaatsten naar het paleis op de Dam, paste het schilderij niet op de plaats die ze in gedachten hadden. Dus hebben ze een mes gepakt en het schilderij botweg een halve meter kleiner gemaakt. Het was maar goed dat Rembrandt al een halve eeuw eerder overleden was. Wat zou het hem pijn gedaan hebben, dat ze zo grof met zijn meesterwerk zijn omgegaan. En we vinden het allemaal eeuwig zonde, dat ze zoiets met het mooiste schilderij ter wereld hebben gedaan.

[3] Precies op die manier heeft God ook pijn van zonde. Hij is de grootste kunstenaar, de wereld is zijn meesterwerk, wij zijn zijn schilderij. Daarom is zonde altijd meer dan dat je simpelweg iets fout doet. Je beschadigd Gods kunstwerk en je raakt zijn hart. Als door ons toedoen een diersoort uitsterft, verdwijnt er een stuk van Gods meesterwerk voor altijd. Als je je kunt voorstellen hoe Rembrandt teleurgesteld zou zijn over de beschadigde Nachtwacht, kun je je voorstellen hoe God zich voelt over onze zonden.

[4] Dat gaat natuurlijk een stap verder dan verdriet om zijn kunstwerk. In de schepping heeft God ons een plek gegeven en Hij beschouwt ons als zijn kinderen. Ik denk dat het voor de meeste vaders hier geldt: je doet je best een beetje beschaafd te leven, maar als ze aan je kinderen zouden komen, dan ben je niet beschaafd meer. Als ze aan je kinderen komen, dan word je kwaad genoeg om iemand in elkaar te slaan. Dan kun je je voorstellen, dat wanneer iemand de kinderen van God iets aandoet, zondigt tegen een kind van God, dat dat God intens kwaad maakt.

1.b. **[5]** ‘Wat is het afsterven van de oude mens? Oprechte droefheid, dat wij God door onze zonden vertoornd hebben. En ook dat wij deze zonden hoe langer hoe meer haten en ontvluchten.’ Ik weet niet wat voor definitie van ‘bekering’ jij zou bedenken, maar dit is niet waar ik meteen mee aan zou komen. Bekering is toch voor ons idee toch meer een kwestie van dat je foute dingen doet en dat je daarmee ophoudt? De Bijbel zegt ook dat bekering in elk geval ook daarover gaat, over

foute dingen en dat jij besluit daarmee te stoppen. Maar als je goed kijkt kom je er achter dat er met bekering meer aan de hand is. Kijk maar.

Het irritante van veel zonden is dat ze een verslaving zijn. Sowieso lijkt me dat elke verslaving een zonde is, omdat je verslaving belangrijker voor je is dan God en omdat je verslaving sterker is geworden dan jezelf. Maar het irritante van zonde is dat je er niet zomaar mee kunt stoppen. Je zit verstrikt in een fout patroon, je hebt geen weerstand tegen een foute gewoonte, je glijdt zomaar weer af. Zelfs als je heel duidelijk tegen jezelf gezegd hebt dat je het niet meer zou doen. Wat je dan ook ziet in veel programma's om van een verslaving af te komen, geldt ook voor zonde: dat je eerlijk toegeeft dat je er zelf niet zomaar mee kunt stoppen en dat je anderen nodig hebt en dat je God nodig hebt.

Maar dan is het bemoedigend om tegen elkaar te zeggen dat bij bekering niet het resultaat telt, maar je houding. Bekering begint als je oog krijgt voor wat je God aandoet met je zonden. Juist als je zelf ervaren hebt hoe moeilijk het is om te stoppen met een zonde is het bemoedigend dat het niet om het resultaat gaat. Als het je niet lukt je aan je eigen haren uit het moeras te trekken, laat dan de pijn die je God aandoet eens toe in je eigen hart. Begin dan eens niet weer met goede voornemens, maar met een potje huilen om je eigen onmacht en om hoe je onmacht Gods mooie ideeën dwarsboomt.

1.c. **[6]** On-/geschikt was het thema van het 10FM event. Dat gaat natuurlijk over of jij een goede soldaat gaat zijn voor Christus. De Bijbel vergelijkt gelovigen wel vaker met soldaten. Volgende week gaat de vriendendienst daar ook over: met welke wapenen kan ik Gods tegenstander verslaan? Maar vanmiddag sluit ik graag aan bij dat thema van het event: on-/geschikt. Gebaseerd op wat ik nu net gezegd heb over bekering, kun je me nu voorspellen wat voor soort volgelingen de Heer het liefst wil? Bij bekering zagen we: God vraagt niet naar bewezen resultaten, maar naar de juiste houding. Zou God ook zo zijn leger rekruteren?

Daar hebben we natuurlijk een voorbeeld van in de Bijbel. Wanneer de profeet Samuël een opvolger moet zoeken voor koning Saul, zegt God dat hij één van de zonen van Isai moet zalven. Dan staat er: 'Bij hun aankomst viel [Samuëls] oog meteen op Eliab, en hij zei bij zichzelf: Hij die daar klaarstaat is vast en zeker degene die de HEER wil zalven. Maar de HEER zei tegen Samuël: 'Ga niet af op zijn voorkomen en rijzige gestalte. Ik heb hem afgewezen. Het gaat niet om wat de mens ziet: de

mens kijkt naar het uiterlijk, maar de HEER kijkt naar het hart.” Eliab: boom van een kerel, imponerende man, dus een geschikte koning? God ziet het hart en vindt David geschikt.

Er is één Psalm van David die bewijst dat God gelijk had. Dat is Psalm 51. David had een moord en overspel gepleegd. Pas wanneer de profeet Nathan hem persoonlijk aanwijst, breekt het in David. ‘Wees mij genadig, God, in uw trouw, u bent vol erbarmen, doe mijn daden teniet, was mij schoon van alle schuld, reinig mij van mijn zonden. Ik ken mijn wandaden, ik ben mij steeds van mijn zonden bewust, tegen u, tegen u alleen heb ik gezondigd, ik heb gedaan wat slecht is in uw ogen.’ Als iemand anders dat tegen jou zou zeggen, dan was je snel klaar: ongeschikt, wegwezen, je geeft het zelf toe. Maar als je zo iets tegen God zegt, zegt God tegen jou: ‘Ik wist wel dat je het in je hart had. Geschikt. Met jou kan ik wat.’

2.a. Nu denk ik: hoe beter je doorhebt wat onze zonden met anderen en met God doen, hoe verdrietiger je daar dus over bent, des te blijer word je van Gods genade. Soms lijkt het alsof wanneer je het over zonde hebt in de kerk, dat je dan de sfeer een beetje bederft. Maar als het goed is werkt het andersom. Je kunt niet blijer zijn dan David, die helemaal kapot was van zijn zonde en toen genade kreeg. **[7]** ‘Wat is het opstaan van de nieuwe mens? Hartelijke vreugde door God in Christus en lust en liefde om naar de wil van God in alle goede werken te leven.’ Als David van God mag opstaan zie je de tranen nog op zijn wangen, maar tegelijk barst zijn hart van dankbaarheid.

Het is goed om die momenten waarop jouw hart bijna barst van blijdschap en dankbaarheid, om die momenten te vieren en goed te onthouden. Wanneer je tijdens het FM event ervaren hebt hoe waar het is dat God van je houdt, terwijl Hij werkelijk alle donkere hoekjes van je ziel kent, of ook, wanneer je hart vol zorgen zit en God neemt die druk van je weg, of ook, als je onrecht is aangedaan en God zet het recht, of ook, als echt contact met mensen om je heen je blij maakt, omarm op die momenten de liefde van God die genadig je leven binnenstroomt. Laat je mobiliseren door Christus zelf. Hij vind je geschikt voor zijn dienst, niet omdat jij zo’n kampioen bent, maar omdat jij zo dicht bij Hem leeft.

Het mooie is dat jij dan ook geschikt bent om dat blij zijn met God door te geven. Kijk, als jij iemand anders pijn doet, dan moet je weten dat je God daarmee ook pijn doet. Dat is geen tegenstelling, alsof het er eigenlijk niet om gaat dat je een mens iets aandoet, maar God. Het ligt juist in elkaars verlengde: God deelt in de pijn van wie onrecht lijdt, en dat slachtoffer deelt in wat God raakt. Maar zo kun je omgekeerd ook iets goeds doen voor een ander, en precies daardoor Gods

genade zijn in het leven van die ander. God kan je als kanaal van genade en liefde gebruiken. Hij vind je geschikt voor zijn dienst, niet omdat jij zo'n kampioen bent, maar omdat jij dicht bij Hem leeft.

2.b. Dit is het punt waarop de Catechismus de wet van God introduceert. **[8]** 'Wat zijn goede werken? Alleen die uit waar geloof, naar de wet van God en tot zijn eer gedaan worden, maar niet die op onze eigen mening of op geboden van mensen gegrond zijn.' Vind je het vervelend dat het nu toch weer over regels gaat? Voor ons gaan geloof ik feest en regels niet zo goed samen. Regels zijn dwang en we willen geen dwang. We willen vrij zijn. Dat geldt voor Nederlanders en in de kerk is het ook een allergie: regels? Jakkas.

Ik weet niet zeker of de Catechismus het precies zo bedoeld heeft, maar er staat een heel diep onderscheid in tussen de ene soort regels en de andere. Aan de ene kant gaat het over goede werken uit waar geloof, tot Gods eer en naar zijn wet. Die zijn geschikt als goede werken. Aan de andere kant heb je werken op grond van onze eigen mening of op geboden van mensen; die zijn niet geschikt als goede werken. In principe schoot de Catechismus daarmee een heleboel traditie en gewoontevorming en bijgeloof in de Roomse kerk aan gort. Maar tegelijk plaatsten ze een bom onder elke nieuwe gewoontevorming en regelgeving binnen de eigen kerk: niet wat wij willen is belangrijk, maar wat God wil.

Je kunt er op vertrouwen dat wat God wil goed is. Daar kun je meer op vertrouwen dan dat wat jij wil goed voor je is. Of voor de mensen om je heen. Maar God, die ons gemaakt heeft en die liefde is en die eerlijk is, Hem kun je vertrouwen. En telkens als je daaraan twijfelt of telkens als je dat opnieuw wilt zien, kun je naar de Heer Jezus kijken. Het kan goed zijn dat je van Hem dingen hoort of dat je aan Hem dingen ziet, waar je zelf niet opgekomen zou zijn. Of dat Hij iets van je vraagt waar je zelf denkt dat je er niet sterk genoeg voor bent. Best kans dat je je ongeschikt voelt voor wat Hij wil. Maar God is niet op zoek naar mensen die denken dat ze zelf wel kunnen wat Hij van ze vraagt. God is op zoek naar mensen die doorhebben dat het ze zonder Hem niet lukt.

2.c. **[9]** God nodigt ons door zijn wet uit om naar ons leven te kijken door zijn ogen. 'Kijk,' zegt God tegen je, 'als Ik de lijnen zo trek, zie je hoe mooi het dan wordt? Als je mij God laat zijn, als je mijn fan wilt zijn, als je uit bent op het heel houden van je relaties, het respecteren van de grenzen van een ander, als je woorden waar zijn en je liefde echt – zie je dan hoe mooi het kan zijn?' Natuurlijk kan het contrast tussen die mooie schets van God en de werkelijkheid waar je in leeft je

pijn doen. Maar dat is dan die pijn die God met je deelt. Maar kijk, jij bent mens en Hij is God. Hij is de Meester die zijn kunstwerk gaat herstellen. Geef Hem dan de ruimte om dat te doen.

God heeft ons gemaakt met een diep verlangen naar vrede en een diepe behoefte aan echtheid. Maar we komen zoveel risico's en zoveel leugens en zoveel agressie tegen, dat we de neiging hebben onze eigen kleine vrede te organiseren, ten koste van God, ten koste van de waarheid, ten koste van anderen. En je kunt er donder op zeggen dat je die risico's en agressie en leugens tegen blijft komen. Daardoor lijkt het of Gods aanpak van het probleem niet geschikt is als oplossing. Kijk maar, de Heer Jezus zelf is er aan kapot gegaan... Nee, zegt God. Het is omgekeerd. Mijn idee van wat goed is is sterker, zo waar als Jezus leeft.

Wat maakt jou nu geschikt om een volgeling van Christus te zijn? Christus. Bij Hem mag je elke avond neerleggen wat er haperde en misging. Van Hem mag je elke morgen zegen vragen voor een nieuwe dag.

Amen.